

Zemřel prof. MUDr. Miloš Štejf, DrSc., FESC

28. 5. 1929–20. 5. 2015

Dne 20. května 2015 odešel vzácný člověk, úžasný učitel, skvělý lékař a vědec, pan profesor Miloš Štejf, který se velmi zasloužil o českou medicínu, kardiologii a vnitřní lékařství. Nebyl jenom významným odborníkem na poli medicíny, ale také všestranným, vpravdě renezančním člověkem, který měl všestranné zájmy, byl optimistou a svůj pozitivní vliv šířil i ve svém okolí. Dokázal zvládnout i neuvěřitelnou lékařskou kariéru a byl příkladem pro mnohé z nás. A tak je dnes na nás, Tvých žácích, abychom se s úctou zastavili a vyjádřili vděčnost svému učiteli a trůfáme si říci i přáteli, který nám tolik dal, a to nejen v kardiologii. Nemůžeme opomenout široké znalosti pana profesora z celé oblasti interní medicíny, oboru, který se dnes již těžko zvládne kompletně. Přestože osudem pana profesora se stala kardiologie, vždy viděl nemocného komplexně, nejen jako člověka s postižením srdce, a vždy nám říkával: „Dříve než začneš vyvozovat důsledky ze složitých laboratorních údajů, podívej se na svého nemocného a promluv s ním.“ A samozřejmě nemůžeme zapomenout trpělivé vedení a v našich medicínských začátcích ani nesmlouvavé recenze našich prací. Nikdy nezapomeneme, jak nás pan profesor uvedl do kardiologického světa, ve kterém se vždy hrdě hlásíme a budeme hlásit jako jeho žáci, protože jméno Štejfa mělo, má a bude mít v československé kardiologii natrvalo značku nejvyšší kvality.

Pro úplnost doplníme několik faktografických dat životopisu prof. Štejfy.

Promoce v roce 1953 na lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Pak v letech 1954–1957 Banská Bystrica a Žiar nad Hronom, kde prošel nejrůznějšími obory: interna, chirurgie, pediatrie, infektologie, praktický a závodní lékař. Poté přešel na II. interní kliniku LF MU a FN u sv. Anny v Brně – nejdříve jako sekundář, pak odborný asistent, docent a nakonec profesor. Mezitím pětileté intermezzo jako expert na lékařské fakultě univerzity v Oranu v Alžírsku. Od roku 1979 byl vedoucím JIP na II. interní klinice v Brně.

V roce 1990 byl vyzván, aby převzal vedení I. interní kliniky – té, kterou v letech

Prof. MUDr. Miloš Štejf, DrSc., FESC, *28. 5. 1929, †20. 5. 2015

1946–1969 vedl jeho otec, profesor Štejfa senior. Přinesl mnoho nových nápadů, přejmenování kliniky na I. interní kardioangiologickou kliniku, komplexní řešení kardiologie, dobudování lůžkových i ambulantních provozů, speciálních poraden, vybudování echokardiografického a katetrizačního pracoviště, prohloubení spolupráce s Centrem kardiovaskulární a transplantační chirurgie. Počátky srdečních transplantací v Brně, přebudování angiologie a rozvoj invazivní a intervenční kardiologie jsou natrvalo spojeny se jménem prof. Miloš Štejfa. Masarykova univerzita a lékařská fakulta ocenila pana profesora zlatou medailí MU a titulem emeritní profesor.

Ve stručnosti zmiňme hlavní oblasti medicínského zájmu: ischemická choroba srdeční (práce o angině pectoris jsou naprosto prioritní), akutní koronární syndrom, srdeční selhání, kardiovaskulární farmakoterapie a prevence. Publikoval přes 250 článků in extenso, 25 monografií a skript, z nichž dvě vydání Anginy pectoris v Avicenu a tři vydání přehledné a originálně uspořádané Kardiologie v Gradě byly neocenitelným pomocníkem

v přípravě na atestace jak z vnitřního lékařství, tak z kardiologie. Počet vyzvaných přednášek jak na domácích, tak zahraničních sjezdech ani nelze přesně vyčíslit. Když jsme si orientačně zjišťovali počet citací v PubMed, vyšlo nám číslo kolem 120; k tomu pět obhájených grantů. Oceněním nejen kardiologické práce je také 12 prestižních cen domácích i zahraničních fakult, odborných společností i státu.

Jako první prezident České lékařské komory „na zelené louce“, bez sekretariátu a finančního zázemí, vybuodoval fungující instituci, vedl nekonečné debaty o postavení profesní komory či o dalším vzdělávání lékařů. Jednal s ministry i premiéry několika českých vlád; bylo to nesmírně zajímavé porevoluční období. Já (JŠ) děkuji, že jsem mohl být tiskovým mluvčím ČLK a vše s panem profesorem prožít.

Nejen za to, ale za celý svůj postoj k medicíně, nemocným i studentům a mladým lékařům byl oceněn titulem Rytíř ČLK a v roce 2007 oceněn Českou kardiologickou společností Libenského zlatou medailí. Byl členem-korespondentem Pařížské lékařské společ-

nosti, členem klubu Asclepios (nyní ENOTT) a Fellow Evropské kardiologické společnosti. Působil aktivně jako člen a funkcionář výboru Internistické společnosti a výboru Kardiologické společnosti a pracovních skupin, orgánů MZ a LF MU, člen atestačních komisí kardiologie a vnitřního lékařství, byl členem několika redakčních rad. Založil časopis Kardiologická revue, později rozšířený na Kardiologická revue – Interní medicína, byl jeho šéfredaktorem a čestným předsedou redakční rady.

Jeho nástupci – prof. Jiří Toman, prof. Jiří Vítovec i současná přednostka prof. Lenka Špi-

narová – jsou jeho žáci a následovníci, patří sem též přednosta Interní kardiologické kliniky FN Brno prof. Jindřich Špinar. Těž prof. Miroslav Souček, přednosta II. interní kliniky, se řadí k jeho žákům obdobně jako emeritní děkan LF prof. Jiří Vorlíček, který se hrdě hlásí k panu profesorovi Štejfovi jako ke svému učiteli, a samozřejmě řada dalších lékařek a lékařů.

V osobě profesora Štejfy ztrácí česká lékařská a akademická obec vzácnou osobnost, skvělého vědce, učitele a mentora, ale hlavně úžasného člověka. Prof. Štejfa se nesmazatelně zapsal do života obou interních

klinik LF MU a FN u sv. Anny, které ponесou dále jeho odkaz, a my všichni, kteří jsme zde zůstali, budeme dále pokračovat v jeho díle.

Milý pane profesore, zůstáváš zde s námi, člověk může fyzicky odejít z tohoto světa, ale jeho myšlenky, odvedená práce a životní moudrost budou stále v našich myslích.

Čest Tvé památce.

Tvoji vděční žáci

Jiří Vítovec, Lenka Špinarová a Jindřich Špinar

Vzpomínka na prof. Miloše Štejfu

Se jménem prof. Štejfy jsem se poprvé setkal při přípravě na kardiologickou atestaci v roce 1971. Vyšla tehdy jeho pravděpodobně první monografie Angina pectoris. Mám ji dodnes a je v mnoha ohledech stále platná. V 80. letech 20. století jsme byli oba členové výboru České kardiologické společnosti, měli

jsem k sobě blízko nejen proto, že jsme byli oba „Brňáci“, prof. Štejfa byl velmi vstřícný k mladším kolegům, nikdy se nevyvyšoval. V podobném stylu probíhala také spolupráce v redakční radě Kardiologické revue, ve které byl dlouhá léta vedoucím redaktorem. Velmi jsem uznával skutečnost, že ačkoli byl synem

vysokoškolského profesora, bylo možné o něm říci s klasikem: „Je sláva otců krásný šperk pro syny, však kdo chceš ctěn být, dobud' cti si sám.“ Vždy budu na Miloše, na vynikajícího lékaře i člověka, moc hezky vzpomínat.

Michal Fejfuša